

Nemzetpolitikai összefoglaló

2014. 5. hét

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Befejezéséhez közeledik a külképviseleti rendszer újjáépítése

Befejezéséhez közeledik a magyar külképviseleti rendszer újjáépítése, amelyre a szocialista kormányok rombolása miatt volt szükség - mondta Németh Zsolt, a Külügyminisztérium parlamenti államtitkára. Az államtitkár hangsúlyozta: az elmúlt időben tett lépésekkel helyreállították a külképviseleti rendszert, megteremtették a globális nyitás feltételeit és a nemzetpolitikai célok megvalósulását is segítették. Legközelebb Lendván nyílik kihelyezett konzuli iroda, Krakkóban pedig főkonzulátus - közölte. Hozzátette: az előző kormányok tucatnyi külképviseletet zártak be, ami „rendkívül szűklátókörű takarékoskodási politikára” utal, és a nemzeti érdekeket is súlyosan sértette, hiszen főként ott tettek ilyen lépéseket - például Torontóban vagy Sydneyben -, ahol nagy számban élnek magyarok. A kormánynak ezért fontos célja volt a megcsontított külképviseleti rendszer helyreállítása. Az államtitkár kiemelte: komoly célja volt az intézkedéseknek a nemzetpolitika segítése: a diaszpórával ápoltt kapcsolatok és a kedvezményes honosítás támogatása, a segítségnyújtás a választási előkészületekben, továbbá a külképviseleti szavazások lebonyolítása. Egészen újszerű feladattal is szembesülnek a külképviseletek, ugyanis főleg a Kárpát-medencében gyakran közigazgatási feladatokat kell ellátniuk, mivel az új állampolgárok „ügyes-bajos dolgaikat” a képviseleteken keresztül intézik - mondta. Németh Zsolt arról is beszélt, hogy a külképviseleteken az állandó magyarországi lakóhellyel rendelkezők szavazhatnak, akiknek nincs ilyen, azok levélben adhatják le a voksukat. Az előző választáson Nagy-Britanniában mintegy kétezren szavaztak, most ennek a számnak a kétszerese-háromszorosa várható a londoni nagykövetségen, ami nem kevés - magyarázta.

Kiadvány készült a Kárpát-Pannon térség etnikai arculatáról

A nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár szerint korszakalkotó a Kárpát-Pannon térség változó etnikai arculata című kiadvány, amelyet valamennyi külhoni és magyarországi középiskolába eljuttatnak. Erről Répás Zsuzsanna pénteken a fővárosban beszélt, amikor Kocsis Károly akadémikussal, a Magyar Tudományos Akadémia Földrajztudományi Intézetének igazgatójával közösen bemutatta az újra kiadott, kibővített kötetet a sajtó képviselőinek. A kötet az elmúlt 500 év térségbeli etnikai változásait mutatja be. Az adatok 12-14 etnikumról szólnak, településekre lebontva. Répás Zsuzsanna kiemelte: nagyon fontos, hogy lássák, miként alakultak az etnikai viszonyok, azért, hogy megértsék a jelenlegi folyamatokat. Megjegyezte: a kormány nemzetpolitikai gondolkodását is segíti a kötet, amelyet nemcsak a napi munka során használnak, hanem az a törekvésük, hogy minél többen megismerjék. A könyvet és a térképeket tartalmazó CD-t az államtitkárság minden magyarországi és külhoni magyar középiskolába, felső tagozatosakat tanító intézménybe eljuttatja, így összesen 2237 intézmény kaphatja meg őket.

EP-választások: Tókést támogatja az EMNT–EMNP

Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) és az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) hivatalosan is megerősítette: Tókécs Lászlót támogatják a májusi európai parlamenti választásokon. A két szervezet hétfévi elnökségi ülésén közös célként jelölte meg azt, hogy az EP-képviselő folytathassa a hét évvel ezelőtt megkezdett munkáját az Európai Parlamentben. A torockói elnökségi ülésen Toró T. Tibor, a néppárt elnöke felszólalásában rámutatott: tudomásul kell venni, hogy a magyar politikai szervezetek közti választási együttműködésre vonatkozó javaslataikat az RMDSZ vezetői elutasították, „világossá téve, hogy a belpolitikai megfontolások és a képviselői monopólium számukra fontosabb, mint az autonómia és annak brüsszeli képviselője”. A két elnökség tagjai továbbá áttekintették a magyarországi választásokra vonatkozó regisztrációs folyamat helyzetét is. Elhangzott: az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács irodái a következő hetekben is nyitva állnak mindazok előtt, akik erdélyi magyar állampolgárokként szeretnének részt venni a magyar országgyűlési választásokon, munkatársai pedig minden segítséget megadnak a regisztrációhoz.

Körvonalazódik az RMDSZ EP-listája

Az RMDSZ háromszéki szervezete Sógor Csaba és Winkler Gyula európai parlamenti képviselők, Vincze Loránt külügyi titkár és Eckstein-Kovács Péter jogász-politikus jelölését támogatja az európai parlamenti választásokon. A szövetség listáján azok lehetnek jelöltek az EP-választásokon, akik legalább egy területi szervezet támogatásával rendelkeznek. A szövetség háromszéki területi szervezetének állandó tanácsa csütörtökön elemezte és elfogadta a négy politikus támogatási kérelmét. Tamás Sándor, a területi szervezet elnöke a gyűlés megnyitóján kifejtette, szerinte az RMDSZ az 5 százalékos küszöbön túlmenő eredményeket ér majd el az EP-választáson, és hangsúlyozta, kiemelten fontos, hogy szoros munkakapcsolat alakuljon ki a mandátumot nyert képviselők és a területi szervezetek között. Eckstein-Kovács Péter a találkozón leszögezte, Európát minél föderálisabb államként tudja elképzelni, jogászként fontosnak tartja, hogy az európai szabályozások a nemzeti kisebbségek jogait is kiemelten kezeljék, az EP-ben a kisebbségi jogokkal, emberjogi témákkal, környezetvédelemmel és a korrupció visszaszorításával foglalkozna. Winkler Gyula hasonlóképpen a kisebbségi ügyek felkarolását tartja fontosnak. Mint mondta, változtatni kell az EU intézményeinek hozzáállásán, el kell érni azt, hogy foglalkozzanak a kisebbségi témákkal. A gazdasági kérdésekre és a szórvány-székelly együttműködésre is hangsúlyt fektet. Sógor Csaba a találkozón elmondta, az elmúlt hét év alatt igyekezett a kisebbségi kérdések kapcsán az erdélyi magyarság ügyét is napirenden tartani. Az erdélyi magyar közösséget meg kell ismertetni és szeretetnivali az európai nyilvánossággal, így lehet elérni, hogy a támogatásukat is megnyerjük, mutatott rá a képviselő. A szövetség jelöltjeinek február 15-éig kell benyújtaniuk jelentkezési pályázatukat. A jelöltek sorrendjét a Szövetségi Állandó Tanács dönti el, majd a teljes listát március elsején a Szövetségi Képviselők Tanácsa elé terjeszti.

Tárgyalt az RMDSZ és az MPP vezetősége

Elkezdődtek az európai parlamenti választásokat megelőző tárgyalások az RMDSZ és a Magyar Polgári Párt (MPP) között. A két alakulat vezetősége kedden az RMDSZ kolozsvári elnöki hivatalában egyeztetett a témában, miután Biró Zsolt MPP-elnök egy héttel ezelőtt azt szorgalmazta, hogy az RMDSZ lépjen koalícióra a polgári alakulattal az európai megmérettetésre, a közös listán pedig a harmadik helyet engedje át az MPP-nek. Az RMDSZ közleménye szerint a keddi találkozón az EP-választások témáján túlmenően a két politikai alakulat közötti lehetséges együttműködésről tárgyaltak a felek. Abban állapodtak meg, hogy az együttműködésnek túl kell mutatnia az EP-választásokon, és figyelembe kell venni a romániai magyar emberek legfontosabb célkitűzéseit: a szülőföldön való megmaradást, a kisebbségi jogok bővítését, valamint a közösségi autonómiaformákat. „Figyelembe véve a 2012-es választások eredményeit, 2014-ben az RMDSZ-lista indítását tartjuk célravezetőnek. A szövetség nem kívánja feladni 25 éves arculatát, nevét, jelképét, hiszen azt a magyar emberek sorozatosan megerősítették. Ugyanakkor fontosnak tartom, hogy közös dolgainkról egyeztessünk, működjön a folyamatos párbeszéd az RMDSZ és az MPP között” – idézte a szövetség hírlevele Kelemen Hunor RMDSZ-elnököt. A közlemény szerint a felek abban is megállapodtak, hogy az RMDSZ és az MPP között újabb találkozóra kerül sor február első felében.

Állampolgársági törvény: elnapolta a döntéshozatalt az alkotmánybíróság

Nem született döntés a szlovák állampolgársági törvény alkotmánnyal való összeegyeztethetőségéről a szlovák alkotmánybíróság ülésén Kassán, mivel a testület a meghallgatásokat követően elnapolta a döntéshozatalt. A taláros testület a döntéshozatal kihirdetésének időpontját február 26-ra tűzte ki. A törvény megvizsgálását még 2011 szeptemberében kezdeményezték a pozsonyi törvényhozás képviselői, arra hivatkozva, miszerint a szlovák alaptörvény szavatolja, hogy akarata ellenére senkit nem lehet megfosztani szlovák állampolgárságától, így az állampolgársági törvény nem tartalmazhat ezzel ellentétes hatású kitételeket. A beadványt benyújtó honatyákat Gál Gábor, a Most-Híd politikus képviselte a meghallgatáson. Újságíróknak elmondta, a döntéshozatal elnapolását úgy értelmezi, hogy „az alkotmánybíróság nem lát teljesen tisztán az ügyben, a bírák nem teljesen egységesek, vannak olyanok, akik a beadványunk felé hajlanak, s vannak, akik nem”. A politikus úgy véli, a döntéshozatal új időpontja miatt félő, hogy abba „beleszólhat” a márciusban tartandó szlovák államfőválasztás, vagyis nagy nyomás nehezedhet az alkotmánybírákra, akik közül néhányan éppen emiatt szavazhatnának másképp, mint szeretnék. Berényi József, a Magyar Közösség Pártja (MKP) elnöke, aki szintén részt vett az ülésen, az MTI-nek azt mondta: nehéz eldönteni, hogy lehet-e „kis győzelemként” értékelni a döntés elnapolását, de abban véleménye szerint jelentős

szerepet játszott, hogy az ügyet kiemelt figyelemmel követi a sajtó és a közvélemény. Hozzátette: a döntéshozatal kihirdetésének időpontjának nem örül. Úgy vélte, az időpont miatt az eddigieknél is jobban kell tartani attól, hogy a közelgő szlovákiai államfőválasztás rányomhatja bélyegét az alkotmánybíróság döntésére.

Lezárták Žák-Malina Hedvig ügyének vizsgálatát

Hét és fél év után a Legfőbb Ügyészség lezárta a Žák-Malina Hedvig ellen hamis tanúzás gyanúja miatt indított vizsgálatot, azt azonban nem közölte, hogy milyen eredménnyel. Roman Kvasnicával, Hedvig ügyvédjével ismertették a vizsgálat eredményeit. Ezt követően a jogász úgy nyilatkozott a SME napilapnak, hogy valószínűleg vádemelést kezdeményeznek a fiatalasszony ellen. Žák-Malina Hedvig, aki rövidesen családjával Magyarországra költözik, nem vett részt a vizsgálat eredményeinek ismertetésén. Hedvig ügye 2006. augusztus 25-én kezdődött, amikor az akkor 23 éves diáklányt Nyitrán két férfi megverte, vallomása szerint azért, mert magyarul beszélt. Robert Fico akkori kormányfő és belügyminisztere, Robert Kaliňák később nyilvánosan azzal vádolták meg, hogy az eset vagy nem történt meg, vagy nem úgy, ahogy elmondta. 2007 májusában hamis tanúzás vádjával a hatóságok eljárást indítottak ellene. Később az ügyet a Legfőbb Ügyészség vette át, amely már a tavalyi év vége előtt le szeretne zárni a vizsgálatot, de erre csak most került sor.

Új iskola épül Szepsiben

Idén megkezdődnek az építési munkálatai Szepsi városában annak a magyar iskolának, amely alapítványi kezdeményezésre, egyházi támogatással, a magyar kormány anyagi segítségével valósul meg. Az új iskolában a tervek szerint 2015 szeptemberében indulhat meg a tanítás, jelentette be Szepsiben a magyar kultúra napja alkalmából rendezett ünnepségen Répás Zsuzsanna nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár. AZ új tanintézménybe eddig mintegy 200 diák jelezte felvételtét.

Nemzetpolitikai Államtitkárság: A kisebbségi jogok durva szűkítése a szerb alkotmánybírósági döntés

A nemzetpolitikai államtitkárság a kisebbségi jogok durva szűkítéseként értékelte múlt hétfőn a szerbiai alkotmánybíróság döntését, amellyel a nemzeti kisebbségek nemzeti tanácsairól szóló törvény két törvényszakaszát teljes egészében, további nyolc törvényszakaszát részben alkotmányellenesnek minősítette. Az államtitkárság az MTI-hez eljuttatott közleményében kiemelte: különösen megdöbbentő, hogy ez a döntés egy nappal azt követően került nyilvánosságra, hogy az Európai Parlament elfogadta a Szerbiáról

szóló határozatot, ami lehetővé tette az ország számára a csatlakozási tárgyalások megkezdését. Kifejtették: fontos pozitív fejlemény, hogy az alkotmánybírósági határozat megerősíti a kisebbségi autonómia alapjait és a kisebbségek kollektív jogait, ugyanakkor aggasztó, hogy annak egyes tartalmi elemeit és a nemzeti tanácsok hatásköreit jelentősen szűkítheti. A magyar Külügyminisztérium is aggodalmát fejezte ki amiatt, hogy a szerb alkotmánybíróság legutóbbi döntése a Magyar Nemzeti Tanács (MNT) hatásköreinek korlátozását, ezen keresztül a vajdasági magyar közösség szerzett jogainak szűkítését okozza majd, s így visszalépést jelenthet a kisebbségi önkormányzás eddig elért eredményeit illetően. A Külügyminisztérium különösen sajnálatosnak tartja, hogy az alkotmánybíróság törölte a kisebbségi nemzeti tanácsok azon jogát, hogy együttműködjenek az anyaországi állami szervekkel. Pásztor Bálint, a Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) parlamenti frakcióvezetője szerint „nem történt tragédia” azáltal, hogy az alkotmánybíróság alaptörvény-ellenesnek nyilvánította a nemzeti tanácsokról szóló törvény néhány szakaszát. Pozitívnak értékelte, hogy az alkotmánybíróság „nem azt mondta, hogy a nemzeti tanács nem rendelkezhet közhatalmi jogosítványokkal, nem alapíthat intézményeket, nem veheti át intézmények alapítói jogait az oktatás, a kultúra és a tájékoztatás területén, nem azt mondta, hogy megkérdőjelezi a nemzeti tanácsok létrejöttének módját és a kisebbségi választói névjegyzéket, és nem kérdőjelezte meg a nemzeti tanácsok pénzelését sem”. Csalódottságának adott hangot az alkotmánybíróság döntése kapcsán Korhecz Tamás, a Magyar Nemzeti Tanács elnöke. Az MNT elnöke rendkívüli sajtótájékoztatón reagált arra, hogy a testület alkotmányellenesnek minősítette a nemzeti kisebbségek nemzeti tanácsairól szóló törvény egyes szakaszait. Korhecz szerint a nemzeti kisebbségek szerzett jogai csorbulnak a taláros testület döntésének értelmében. „A hatálytalanított rendelkezések egyike-másika olyan kollektív kisebbségi jogokat biztosított, amelyeket a Magyar Nemzeti Tanács hosszú évek óta törvényesen gyakorolt, azaz a döntéssel a kisebbségi jogok elért szintje csökkent, szerzett jogok sérültek” – áll az MNT által kiadott közleményben.

A VMSZ önállóan indul az előrehozott parlamenti választáson

A Szerb Haladó Párt (SNS) elnöksége vasárnapi belgrádi ülésén egyhangúlag elfogadta Aleksandar Vucic pártelnöknek az előrehozott parlamenti választások kiírására vonatkozó javaslatát. A választást március 16-án tartják meg. Pásztor István, a Vajdasági Magyar Szövetség elnöke szombaton kijelentette, pártja önállóan vesz részt az előrehozott parlamenti választáson, s hozzátette, semmi ok a rendkívüli választás kiírására a tartományban. „Megkönnyebbültem a hír hallatán, mert már mindenkit kifárasztott az a hónapok óta tartó történet, hogy lesznek-e vagy nem lesznek választások. Úgy gondolom, hogy már olyan mértékben romlottak és zavarosak a viszonyok, hogy a választás jelentik az egyedüli kiutat” – nyilatkozta Pásztor a Beta hírügynökségnek. Hozzátette, tudatában van annak, hogy a polgárok belefáradtak már, és hogy a választások pénzbe kerülnek, de nagyon fontos ismét ellenőrizni a hatalom legitimitását.

Átterjedt a tüntetés Kárpátaljára is

Több mint ezren tüntettek múlt héten Ungváron a polgármesteri hivatal épülete előtt Viktor Pogorelov polgármester lemondását követelve. A tiltakozók megpróbálták elfoglalni a székházat, ám az épületet védő rendőrök ezt megakadályozták. A tüntetők ezután a Kárpátalja megyei állami közigazgatás épületéhez vonultak, ahol a két hónapja tartó tiltakozás szervezői – ellenzéki politikai pártok helyi aktivistái – Olekszandr Ledida kormányzóval tárgyaltak. A magyar Külügyminisztérium biztonságpolitikáért felelős helyettes államtitkára, aggodalmának adott hangot amiatt, hogy a hírek szerint ultraradikális csoportok indultak Nyugat-Ukrajna több megyéjéből Kárpátaljára. „Egyelőre ott még nem tartunk, hogy a magyar közösséget közvetlen támadás érte volna vagy érne, de úgy gondoljuk, amennyiben a fejlemények Kárpátalján is erőszakos fordulatot vesznek, mindenképpen megvan az esélye annak, hogy olyan irányban eszkalálódik a helyzet, amelyben a magyar kisebbség is céltáblává fog válni” – mondta Takács Szabolcs az MTI-nek. Ez különösen aggasztó, hiszen egy Magyarországgal szomszédos megyéről van szó, ahol ráadásul jelentős számú magyar ajkú közösség él, és nyilvánvalóan az ő sorsuk mindenképpen a magyar kormány kiemelt figyelmét élvezzi – mondta Takács Szabolcs. A politikai igazgató elfogadhatatlannak nevezte és mélyen elítélte az ultraradikális, szélsőséges nézeteket, mivel azok épp azon törekvések ellen hatnak, amelyeket a mérsékelt tüntetők megfogalmaznak a kijevei Majdan téren.

